

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Felix Mellor	Årskull: 23-26
Lärosäte: Försvarshögskolan	
Handledare: Claes Wrangel	
Antal ord: 11271	
<p style="text-align: center;">Viet Congs krigföring i Vietnamkriget <i>En analys utifrån Mao Zedongs teori om folkkrig</i></p> <p>This study examines how Viet Cong's warfare in South Vietnam can be understood beyond the concept of asymmetric warfare, which is often used to explain conflicts between unequal actors but may overlook the strategic logic of non-Western actors. The aim is to analyse Viet Cong's strategy through Mao Zedong's theory of people's war. By applying a non-Eurocentric theoretical framework to a non-Eurocentric case, the study seeks to deepen the understanding of the conditions under which such a strategy can develop and function in practice. The study is conducted as a qualitative case study based on document analysis of both primary and secondary sources. The analysis focuses on three key components: the role of the population, indirect strategy, and protracted warfare. The results show that Mao's theory has strong explanatory power in understanding central aspects of Viet Cong's warfare. In particular, the importance of the population, the use of guerrilla tactics, and the strategy of prolonged conflict are clearly reflected in the empirical material. However, the findings also indicate that the theory does not fully capture the complexity of the conflict, as additional political, social, and contextual factors influenced the development and outcome of the war.</p> <p>Nyckelord: Vietnamkriget, Viet Cong, Mao Zedong, folkkrig, gerillakrigföring, asymmetrisk krigföring, fallstudie</p>	

1. Innehållsförteckning

2. INLEDNING	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2.1. PROBLEMFÖRMULERING	3
2.2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	4
2.3. AVGRÄNSNINGAR	4
3. TIDIGARE FORSKNING	5
3.1.1. <i>Asymmetrisk krigföring och teoretiska förklaringar</i>	5
3.1.2. <i>Forskning om Vietnamkriget</i>	7
3.1.3. <i>Viet Cong och lokal mobilisering</i>	9
3.1.4. <i>Forskningslucka</i>	10
4. TEORETISKT RAMVERK	10
4.1. FOLKKRIG SOM TEORETISKT RAMVERK: MAO ZEDONG	10
4.1.1. <i>Befolkningen som centrum</i>	11
4.1.2. <i>Indirekt strategi</i>	12
4.1.3. <i>Långvarigt krig</i>	13
4.2. OPERATIONALISERING	14
4.2.1. <i>Befolkningen i centrum</i>	14
4.2.2. <i>Indirekt strategi</i>	15
4.2.3. <i>Långvarigt krig</i>	15
5. METOD	16
5.1. FORSKNINGSDSIGN	16
5.2. MATERIAL.....	18
5.3. KÄLLKRITIK	19
5.4. FORSKNINGSETIK	21
6. ANALYS	22
<i>Kort om fallet</i>	22
<i>Transparens i data och analys</i>	23
6.1. BEFOLKNINGEN I CENTRUM	23
6.2. INDIREKT STRATEGI	28
6.3. LÅNGVARIGT KRIG.....	30
7. SLUTSATSER	32
7.1. DISKUSSION.....	34
7.2. VIDARE FORSKNING.....	35
8. KÄLLFÖRTECKNING	37

1.1. Problemformulering

Asymmetrisk krigföring är ett begrepp som ofta används i analyser av moderna konflikter. Begreppet utvecklades främst inom amerikansk militärteori efter det kalla krigets slut under början av 1990-talet och används för att beskriva konflikter där parterna har tydligt olika militära resurser och kapaciteter. I sådana situationer antas den svagare aktören använda okonventionella metoder, exempelvis gerillataktik, sabotage, terrorism, cyberangrepp eller informationsoperationer, för att utnyttja den starkare motståndarens sårbarheter.

Begreppet har blivit ett vanligt analytiskt verktyg för att förklara konflikter där en militärt svagare aktör lyckas utmana eller besegra en starkare motståndare menar Lautaro N.¹ Samtidigt har begreppet kritiserats för att riskera att förenkla komplexa konflikter. I flera studier av Vietnamkriget framhålls exempelvis att Viet Cong och Nordvietnam besegrade USA genom asymmetrisk krigföring. En sådan tolkning riskerar dock att bortse från hur de vietnamesiska aktörerna själva förstod sin strategi och krigföring.

Viet Cong var en kommunistisk gerillarörelse verksam i Sydvietnam under Vietnamkriget (1955–1975). Rörelsen kämpade mot den sydvietnamesiska regeringen och dess allierade, främst USA. Organisationen kallade sig officiellt National Liberation Front (NLF), medan benämningen Viet Cong främst användes av motståndarsidan. Rörelsen bestod av flera organisatoriska nivåer, från lokala gerillaförband till mer reguljära styrkor som i vissa fall samarbetade med Nordvietnams armé. Viet Cong använde i stor utsträckning gerillataktik och undvek ofta avgörande konventionella slag. Istället genomfördes sabotage mot militärbaser och infrastruktur, användning av minor och fällor samt uppbyggnad av omfattande tunnelsystem. En central del av strategin var även att etablera och upprätthålla stöd från lokalbefolkningen.²

Problemet med att enbart beskriva denna typ av krigföring som asymmetrisk är att begreppet i grunden är ett västerländskt analytiskt ramverk. Begrepp som asymmetrisk krigföring riskerar, i likhet med vad Antulio J. Echevarria påpekar, att förklara långvariga fenomen i nya termer snarare än att fånga något i grunden nytt.³ Det riskerar därför att inte fullt ut fånga den strategiska och ideologiska logik som låg bakom de vietnamesiska aktörernas krigföring. Ett

¹ Lautaro N. Rubbi m.fl., 'Asymmetric Warfare: Exploratory Study on the Non-Conventional Military Developments of the People's Republic of China in the Period 2012–2018', *REVISTA SAAP*, 14:1 (2020), s. 185.

² Encyclopaedia Britannica, 'Viet Cong', *ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA*, tillgänglig på: <https://www.britannica.com/topic/Viet-Cong>

³ Antulio J. Echevarria II, *Fourth-Generation War and Other Myths* (Carlisle, PA: Strategic Studies Institute, 2005), s. 7.

alternativt sätt att förstå denna strategi är genom Mao Zedongs teori om folkkrig, som betonar samspelet mellan militär kamp, politisk mobilisering och stöd från befolkningen.

Denna uppsats genomför därför en teorikonsumerande fallstudie där Mao Zedongs teori om folkkrig används för att analysera Viet Congs krigföring i Sydvietnam. Genom att applicera teorin på Viet Cong syftar studien till att undersöka i vilken utsträckning deras strategi kan förklaras genom folkkrigsteorin och hur detta förhåller sig till begreppet asymmetrisk krigföring.

Studien är även relevant i ett samtida perspektiv eftersom konflikter mellan militärt ojämnstarka aktörer fortsatt är vanliga i dagens säkerhetspolitiska miljö.

1.2. Syfte och frågeställning

Denna studie syftar till att bidra till forskningen om asymmetrisk krigföring och hur svagare aktörer kan utmana militärt starkare motståndare. Samtidigt problematiserar studien begreppet genom att analysera Viet Congs krigföring utifrån Mao Zedongs teori om folkkrig. Studien genomförs som en fallstudie av Viet Congs krigföring i södra Vietnam under Vietnamkriget.

Genom att analysera faktorer såsom befolkningens roll, användningen av indirekt strategi samt betydelsen av ett långvarigt krig undersöker studien hur dessa kan förklaras i relation till Mao Zedongs teori om folkkrig. Syftet är därmed att öka förståelsen för vilka förutsättningar som krävs för att en sådan krigföringsstrategi ska kunna utvecklas och fungera i praktiken.

Forskningsfråga - *Hur kan Viet Congs krigföring i södra Vietnam förklaras genom Mao Zedongs teori om folkkrig?*

1.3. Avgränsningar

Uppsatsen behandlar inte hela Vietnamkriget. Studien avgränsas till södra Vietnam och fokuserar främst på Viet Congs verksamhet. Den nordvietnamesiska armén kommer att beröras i den mån den är relevant, men analysens huvudfokus ligger på Viet Congs strategi och krigföring.

Studien avgränsas även tidsmässigt till perioden 1965–1968. Dessa år representerar en central fas i kriget då USA kraftigt ökade sitt militära engagemang och Viet Cong genomförde flera

större operationer. Perioden inkluderar bland annat den militära upptrappningen samt Viet Congs Tetoffensiven 1968,⁴ vilket gör den särskilt relevant för att analysera Viet Congs strategi

2. Tidigare forskning

Denna studie syftar till att förstå hur Viet Cong förde krig under Vietnamkriget. För att analysera detta bryts Mao Zedongs filosofi om folkkrig ned till ett teoretiskt ramverk. Mycket tidigare forskning om asymmetrisk krigföring har utgått från västerländska perspektiv och teorier, vilket gör det problematiskt att direkt applicera begreppet på icke-västerländska aktörer. Det gör det därför intressant att i stället pröva en icke-västerländsk teori på en icke-västerländsk aktör. För att placera studien i forskningsfältet presenteras därför tidigare forskning om asymmetrisk krigföring och Vietnamkriget.

2.1.1. Asymmetrisk krigföring och teoretiska förklaringar

Begreppet asymmetrisk krigföring används ofta för att förklara konflikter där två aktörer med mycket olika resurser och militär kapacitet möter varandra. Den svagare aktören använder då ofta okonventionella metoder för att kompensera för sin materiella underlägsenhet menar Lautaro.⁵ Forskningen om asymmetrisk krigföring har därför ofta fokuserat på hur mindre aktörer kan besegra militärt starkare motståndare.

I Andrew Macks artikel ”*Why Big Nations Lose Small Wars*” försöker han förklara varför stormakter ibland förlorar krig mot svagare motståndare. Mack argumenterar för att utfallet ofta avgörs av politisk vilja snarare än militär styrka. För den svagare aktören är kriget ofta existentiellt, medan stormakten har ett mer begränsat intresse i konflikten. Mack illustrerar detta genom bland annat Vietnam. Han beskriver hur Frankrike kunde kontrollera Indokina, före detta Vietnam, i omkring 60 år med relativt små styrkor. När vietnamesiska styrkor från 1946 började använda gerillataktik förändrades dock situationen. År 1954 hade de nationalistiska styrkorna lyckats tvinga ut fransmännen ur Vietnam.⁶

Artikeln publicerades 1975, samma år som Vietnamkriget avslutades med Vietnams seger den 30 april. Mack använder kriget som ett samtida exempel för att dra flera slutsatser. Den första är att militär överlägsenhet inte garanterar seger och i vissa fall till och med kan vara

⁴ Office of the Historian, ‘The Tet Offensive, 1968’, HISTORY.STATE.GOV.

⁵ Rubbi m.fl., ‘Asymmetric Warfare’, s. 185.

⁶ Andrew Mack, ‘Why Big Nations Lose Small Wars: The Politics of Asymmetric Conflict’, WORLD POLITICS, 27:2 (1975), s. 175.

kontraproduktiv.⁷ Vietnamesiska styrkor vann inte alla slag, men lyckades gradvis undergräva den politiska viljan hos både den franska och den amerikanska regeringen att fortsätta kriget.

I Arreguín-Tofts artikel "How the Weak Win Wars" argumenterar han för att om makt innebär seger i krig borde svaga aktörer nästan aldrig vinna mot starkare motståndare, särskilt när skillnaden i relativ makt är mycket stor. Ändå visar historien något annat: svaga aktörer vinner ibland.⁸

Arreguín-Toft refererar till Andrew Macks artikel, men riktar också kritik mot hans förklaring. Han menar att Mack lägger för stor vikt vid politisk vilja. I stället betonar Arreguín-Toft betydelsen av strategiskt samspel mellan aktörerna. Enligt honom använder starkare aktörer ofta en direkt strategi, medan svagare aktörer tenderar att använda en indirekt strategi. När en svag aktör använder en indirekt strategi mot en stark aktörs direkta strategi ökar den svagare aktörens chanser att vinna kriget.⁹

Mack lyfter fram betydelsen av gerillastrategier och kopplar dessa till idéer från Mao Zedong samt till vietnamesiska ledare som Võ Nguyên Giáp och Trường Chinh, där gerillakriget framställs som en långvarig process som kombinerar militär uthållighet med politisk mobilisering av befolkningen. Han knyter även an till revolutionära tänkare som Amílcar Cabral och Eduardo Mondlane.¹⁰ Samtidigt betonar Mack att den avgörande faktorn är förmågan att underminera motståndarens vilja att fortsätta kriget, det vill säga att bryta fiendens politiska uthållighet.¹¹ Ivan Arreguín-Toft menar däremot att utfallet i första hand avgörs av strategisk interaktion snarare än politisk vilja.

Arreguín-Toft skriver att Mack gör flera analytiska misstag. För det första antar Mack att svaga aktörer nästan alltid använder gerilla strategier, vilket enligt Arreguín-Toft inte stämmer historiskt. För det andra förklarar Mack främst krigs utfall genom skillnader i politisk vilja och bortser i stor utsträckning från hur olika militära strategier påverkar utfallet. För det tredje underskattar Mack hur samspelet mellan aktörernas strategier kan avgöra krigets resultat. Arreguín-Toft menar därför att utfallet i asymmetriska krig i hög grad beror på hur direkta och indirekta strategier möter varandra.¹²

⁷ Ibid., s 178

⁸ Ivan Arreguín-Toft, 'How the Weak Win Wars: A Theory of Asymmetric Conflict', INTERNATIONAL SECURITY, 26:1 (2001), s. 94.

⁹ Ibid., s 94.

¹⁰ Mack, 'Why Big Nations Lose Small Wars', s. 178.

¹¹ Ibid., s. 178.

¹² Arreguín-Toft, 'How the Weak Win Wars', s. 98-99.

Arreguín-Tofts analys kan delvis ses som en vidareutveckling av Macks teori. Medan Mack betonar politisk vilja fokuserar Arreguín-Toft i stället på hur strategiska interaktioner mellan aktörerna påverkar krigs utfallet.

Båda dessa teorier har ofta använts för att försöka förklara utfallet i Vietnamkriget, där en militärt svagare aktör lyckades besegra två stormakter. Samtidigt analyseras konflikten ofta utifrån västerländska teoretiska perspektiv.

2.1.2. Forskning om Vietnamkriget

Forskning om asymmetriska konflikter har främst fokuserat på generella teorier om relationen mellan starka och svaga aktörer. Å andra sidan finns en omfattande litteratur som analyserar det specifika fallet Vietnamkriget.

Forskning om Vietnamkriget har också betonat betydelsen av social mobilisering och civilbefolkningens roll i kriget. Goscha visar hur vietnamesiska kommunister utvecklade omfattande system för massmobilisering inspirerade av kinesiska och sovjetiska modeller. Dessa metoder syftade till att organisera landsbygdsbefolkningen och skapa de sociala och logistiska resurser som kriget krävde.¹³

En central del av denna strategi var inspirerad av maoistiskt tänkande. Mao Zedong betonade att bönderna behövde politiseras och mobiliseras för att kunna stödja revolutionen och kriget. Enligt Goscha följde vietnamesiska kommunister därför maoistiska modeller som betonade mobilisering av landsbygden och integrationen mellan politisk organisering och militär kamp.¹⁴

Redan den 4 november 1949 införde den Demokratiska Republiken Vietnam (DRV) obligatorisk militärtjänst för män mellan 18 och 45 år. Detta skedde i en period då kommunistiska rörelser i regionen stärktes, särskilt efter segern för Folkrepubliken Kina den 1 oktober 1949 vid Himmelska Fridens Torg i Peking. Under början av 1950-talet började Kina även stödja DRV med stora mängder vapen och militär utbildning. Tusentals vietnamesiska soldater utbildades vid kinesiska officersakademier i södra Kina, vilket bidrog till att stärka den vietnamesiska militärens organisatoriska och militära kapacitet.¹⁵

¹³ Christopher Goscha, 'A Total War of Decolonization? Social Mobilization in Communist Vietnam', *JOURNAL OF VIETNAMESE STUDIES*, 9:3 (2014), s. 146–147.

¹⁴ *Ibid.*, s.146.

¹⁵ *Ibid.*, s.141.

Forskningen om Vietnamkriget på engelska är omfattande och fortsätter att växa. Samtidigt har litteraturen i stor utsträckning fokuserat på USA:s beslut och roll i kriget, medan studier som analyserar konflikten ur ett vietnamesiskt perspektiv är betydligt färre.

En förklaring till detta är att kriget länge tolkades som en del av en större geopolitisk strategi från Kina eller Sovjetunionen, vilket gjorde att huvudstaden Hanoi ofta sågs som en aktör utan egen strategisk handlingsförmåga. En annan förklaring är de begränsade möjligheterna att få tillgång till kommunistiska arkiv, vilket har gjort det svårare för forskare att studera kriget utifrån vietnamesiska källor.¹⁶ Detta har bidragit till att Vietnamkriget ofta har analyserats utifrån västerländska perspektiv, särskilt amerikanska, vilket i sin tur har gjort att vietnamesiska strategiska överväganden fått mindre utrymme i forskningen.

R.B. Smith identifierar dessutom olika faser i hur forskningen om Vietnamkriget har utvecklats. Den första fasen präglades av att majoriteten av informationen baserades på officiella publikationer och medier från de stridande parterna. Den andra fasen byggde i större utsträckning på dokument som beslagtogs under kriget och som gav forskare nya insikter i kommunistiska aktörers organisation och strategi.¹⁷

Ang Cheng Guan menar därför att Vietnamkriget inte kan förstås genom att enbart studera en sida av konflikten. Han jämför detta med ett schackparti och argumenterar för att krigets historia inte kan förstås fullt ut utan att analysera alla aktörers handlingar på spelplanen.¹⁸

¹⁶ Ang Cheng Guan, *THE VIETNAM WAR FROM THE OTHER SIDE: THE VIETNAMESE COMMUNISTS' PERSPECTIVE* (London: RoutledgeCurzon, 2002), s. 2.

¹⁷ *Ibid.*, s.3.

¹⁸ *Ibid.*, s.3.

2.1.3. Viet Cong och lokal mobilisering

I detta sammanhang blir Viet Cong en central aktör att studera. Viet Cong, eller National Liberation Front, var inte enbart en militär gerillarörelse. Rörelsen fungerade också som en politisk organisation i södra Vietnam. Den försökte mobilisera stöd bland civilbefolkningen. Genom lokala nätverk och politisk organisering kunde Viet Cong etablera inflytande i landsbygdsområden. Samtidigt bedrev rörelsen gerillakrigföring mot sina motståndare. På så sätt kunde Viet Cong gradvis utmana den sydvietnamesiska staten trots motståndarens militära och teknologiska överlägsenhet.¹⁹

Forskning har också analyserat hur Viet Cong etablerade inflytande på lokal nivå i södra Vietnam. I sin studie av Mekongdeltat visar David W. P. Elliott hur Viet Cong gradvis byggde upp politiska och militära strukturer i byar och landsbygdsområden. Rörelsen organiserade lokala nätverk. Den skapade också parallella administrativa system. Samtidigt mobiliserade de civilbefolkningen för att stödja krigsinsatsen. Denna kombination av politisk organisering och gerillakrigföring stärkte gradvis Viet Congs position i regionen. Detta skedde trots att de mötte en militärt överlägsen motståndare. Elliott menar därför att den lokala mobiliseringen var central. Den gjorde det möjligt att upprätthålla ett långvarigt krig. Den bidrog också till att skapa ett stabilt stöd för den kommunistiska rörelsen i södra Vietnam.²⁰

Frågan om lokalt stöd i konflikter har även analyserats i en bredare forskning om politiskt våld. Som Stathis N. Kalyvas visar framställs krig ofta som ideologiska konflikter, exempelvis mellan kommunism och kapitalism. På lokal nivå är ideologi dock inte alltid avgörande. För många människor handlar konflikter i stället om lokala rivaliteter, familjekonflikter, personliga motsättningar eller maktkamp i lokalsamhällen. Kalyvas argumenterar därför för att fördelningen av stöd i ett krig ofta påverkas av lokala konflikter snarare än enbart av ideologiska skiljelinjer. Detta kan i sin tur påverka både vilka som stödjer rebellrörelser och vilka som utsätts för våld.²¹

¹⁹ Robert K. Brigham, 'The National Liberation Front and the Origins of the Vietnam War', *JOURNAL OF COLD WAR STUDIES*, 5:4 (2003), s. 3.

²⁰ David W. P. Elliott, *THE VIETNAMESE WAR: REVOLUTION AND SOCIAL CHANGE IN THE MEKONG DELTA, 1930–1975* (Armonk, NY: M.E. Sharpe, 2003), s. 12–15.

²¹ Stathis N. Kalyvas, 'The Ontology of "Political Violence": Action and Identity in Civil Wars', *PERSPECTIVES ON POLITICS*, 1:3 (2003), s. 478.

2.1.4. Forskningslucka

Detta visar att tidigare forskning ger flera viktiga perspektiv på asymmetriska konflikter och Vietnamkriget. Studier av Mack och Arreguín-Toft försöker förklara varför svaga aktörer ibland kan besegra starkare motståndare. De lyfter särskilt fram faktorer som politisk vilja och olika militära strategier. Forskning om Vietnamkriget har istället studerat mobilisering av civilbefolkningen, Viet Congs organisation och relationen mellan rebeller och lokalsamhällen.

Samtidigt behandlas dessa frågor ofta var för sig. De teoretiska studierna av asymmetriska konflikter analyserar sällan Viet Congs krigföring i detalj. Forskning om Vietnam kopplar i sin tur mer sällan sina empiriska observationer till ett tydligt teoretiskt ramverk. Sambandet mellan Viet Congs praktiska krigföring och Mao Zedongs teori om folkkrig studeras därför sällan på ett systematiskt sätt. Det finns därför utrymme att undersöka i vilken utsträckning Mao Zedongs teori om folkkrig kan bidra till att förklara Viet Congs asymmetriska krigföring i södra Vietnam. En sådan analys kan bidra till en djupare förståelse av hur gerillakrigföring och mobilisering av civilbefolkningen används i asymmetriska konflikter.

3. Teoretiskt ramverk

3.1. Folkkrig som teoretiskt ramverk: Mao Zedong

“Gerillan måste röra sig bland folket som en fisk simmar i havet.”

— Mao Zedong

Citatet uttrycker en central idé i Mao Zedongs syn på krigföring. Citatet illustrerar Maos syn på relationen mellan gerillan och civilbefolkningen. För att kunna överleva och verka är gerillan beroende av stöd från lokalbefolkningen. Mao utvecklade sina tankar om gerillakrig och folkkrig under 1930-talet i samband med kriget mellan Kina och Japan. Som ledare för det kinesiska kommunistpartiet använde han gerillakrigföring som en central del av sin strategi. Efter det kinesiska inbördeskriget tog de kommunistiska styrkorna makten i Kina 1949, medan oppositionen drog sig tillbaka till Taiwan.

Mao var också en produktiv teoretiker. Han skrev flera texter om krig och revolution. Ett av de mest kända verken är *On Guerrilla Warfare*, publicerad 1937 under det andra kinesisk-japanska kriget. Året därpå publicerade han *On Protracted War*. I denna text utvecklar Mao sin teori om

folkkrig. Han beskriver hur en militärt svag aktör kan besegra en starkare motståndare genom ett långvarigt krig, indirekt strategi och genom mobilisering av civilbefolkningen. I denna studie används Mao Zedongs teori om folkkrig som ett analytiskt ramverk för att undersöka Viet Congs krigföring i södra Vietnam.

Mao Zedongs teori om folkkrig är mer än en militär strategi. Den kan också förstås som en politisk och filosofisk syn på krig där relationen mellan armén, staten och civilbefolkningen står i centrum. Teorin presenteras inte i ett enskilt verk utan utvecklas i flera texter där Mao diskuterar revolutionär krigföring.

Teorin formulerades i kontexten av kriget mellan Kina och Japan. Samtidigt behandlar Mao mer generella problem som uppstår i konflikter mellan en militärt stark och en svag aktör. Detta gör att teorin kan användas även i andra konflikter där asymmetriska maktförhållanden råder.

Denna studie behandlar inte alla delar av Mao Zedongs teori om folkkrig. I stället fokuserar analysen på de delar som är mest relevanta för att förklara Viet Congs krigföring under Vietnamkriget.

Mao Zedongs teori är särskilt relevant i denna studie eftersom den inte är eurocentrisk. När västerländska teorier används för att analysera icke västerländska rörelser finns en risk att viktiga aspekter förbises. Genom att i stället utgå från en teori utvecklad i en liknande revolutionär kontext, kan analysen bidra till en djupare förståelse av hur sådana aktörer organiserar och bedriver krigföring.

Studien fokuserar därför på tre centrala komponenter i Mao Zedongs teori om folkkrig: befolkningens roll, indirekt strategi och det långvariga kriget.

3.1.1. Befolkningen som centrum

Mao menar att gerillans styrka inte främst ligger i materiell överlägsenhet eller avancerad utrustning. I stället bygger den på dess koppling till lokalbefolkningen. Lokalbefolkningen bidrar med rekrytering, försörjning och skydd, vilket gör att gerillan blir en del av det samhälle där den verkar och därmed beroende av dess stöd för att kunna fortsätta kampen.²²

²² Mao Zedong, *ON GUERRILLA WARFARE*, trans. Samuel B. Griffith (Newburyport: Dover Publications, 2012), s.43.

Samtidigt betonar Mao att gerillakrigföring måste förstås i ett politiskt sammanhang. Den kan inte ses som enbart en militär verksamhet utan är en del av en större revolutionär kamp. För att vara framgångsrik måste gerillan därför ha tydliga politiska mål och vara förankrad i folkets stöd. Om gerillan tappar denna koppling riskerar den enligt Mao att förlora sin legitimitet och därmed också sina möjligheter att fortsätta kriget.²³ Han skriver att gerillakrigföring bygger på massorna och inte kan existera eller utvecklas om den skiljs från folkets sympati och samarbete.²⁴

3.1.2. Indirekt strategi

Indirekt strategi innebär att undvika stora konventionella slag och direkt konfrontation med fiendens huvudstyrkor. I stället eftersträvas rörlighet och flexibilitet där strider förs utan tydliga frontlinjer. Detta utgör en central del i Mao Zedongs teori om gerillakrigföring.

Till skillnad från reguljära militära styrkor är gerillaförband inte strikt organiserade eller standardiserade. Deras storlek och struktur kan därför variera kraftigt, från små grupper till större enheter. Organisationen formas istället av lokala förutsättningar och de resurser som finns tillgängliga i området.²⁵

Mao lyfter också fram att gerillakrigföring skiljer sig från konventionell krigföring i hur strider genomförs. Gerillan strävar inte efter avgörande slag på samma sätt som reguljära arméer. Istället bygger strategin på rörlighet, mindre strider och gradvis försvagning av motståndaren. Mao menar därför att många av de moment som är typiska i konventionell krigföring, såsom större truppsamlingar och utvecklingen av större anfall, inte är vanliga i gerillakrigföring. I stället ligger fokus på att trakassera fienden, angripa mindre enheter och slå mot kommunikationslinjer för att successivt försvaga motståndaren.²⁶

På detta sätt kan en militärt svagare aktör fortsätta kampen under lång tid och gradvis stärka sin position. Gerillakrigföring blir därmed enligt Mao ett sätt för en svagare part att utnyttja tid och rörlighet för att långsamt förändra maktbalansen i konflikten.²⁷

²³ Ibid., s. 43.

²⁴ Ibid., s. 45.

²⁵ Ibid., s. 42.

²⁶ Ibid., s. 44.

²⁷ Ibid., s. 45.

3.1.3. Långvarigt krig

Mao Zedong skriver i sin bok *protracted war* att kriget kan delas upp i tre faser. Den första fasen av det långvariga kriget kännetecknas av en strategisk defensiv.²⁸ I denna fas befinner sig den revolutionära rörelsen i ett militärt underläge gentemot fienden. Därför undviks avgörande strider. Istället ligger fokus på att bevara de egna styrkorna och successivt bygga upp kapacitet. Detta sker genom gerillakrigföring, politisk mobilisering och etablering av basområden. En central del är att vinna stöd från lokalbefolkningen. Befolkningens stöd möjliggör rekrytering, underrättelser och logistisk uppbackning. Genom mindre attacker, sabotage och rörlig strid försöker rörelsen gradvis försvaga fienden. Samtidigt stärks den egna organisationen. När dessa aktiviteter börjar begränsa fiendens handlingsfrihet kan konflikten gradvis övergå i nästa fas.²⁹

Den andra fasen kan beskrivas som en period av strategisk jämvikt. I slutet av den första fasen tvingas fienden ofta begränsa sin offensiv, dels på grund av brist på trupper, dels på grund av motståndarens opposition. När dessa gränser nås upphör den fortsatta offensiven och fokus flyttas istället till att säkra de områden som redan har erövrats. Fienden försöker befästa sin kontroll över de ockuperade territorierna och legitimera sitt styre, exempelvis genom att upprätta lokala samarbetsregeringar.³⁰

Under denna fas sker också en gradvis förändring i maktbalansen mellan parterna. Genom gerillakrigföring och ett långvarigt krig försvagas motståndarens militära och ekonomiska resurser över tid. Samtidigt fortsätter den svagare aktören att stärka sin egen kapacitet genom mobilisering av befolkningen, organisatorisk utveckling och ökade resurser. Enligt Mao leder denna utveckling gradvis till att den tidigare överlägsna motståndaren förlorar sitt övertag, medan den svagare parten närmar sig ett mer jämnt styrkeförhållande.³¹

Den tredje fasen kännetecknas av en strategisk motoffensiv. I detta skede har den revolutionära rörelsen byggt upp tillräcklig militär och politisk styrka under de tidigare faserna för att kunna återta territorium från motståndaren. Framgången i denna fas beror i hög grad på den kapacitet som successivt har utvecklats under krigets tidigare skeden. Samtidigt kan externa faktorer spela en viktig roll, exempelvis internationellt stöd eller förändringar i motståndarens politiska och militära situation.³²

²⁸ Mao Zedong, *On Protracted War* (Beijing: Foreign Languages Press, 1967), s. 34.

²⁹ *Ibid.*, s. 35.

³⁰ *Ibid.*, s. 36.

³¹ *Ibid.*, s. 42.

³² *Ibid.*, s. 39.

Under denna fas övergår kriget från strategisk defensiv till strategisk offensiv. Striderna förs inte längre främst för att undvika fienden och bevara styrkor, utan för att gradvis pressa tillbaka motståndaren och återta kontroll över territorium. Krigföringen förändras också i sin karaktär. Rörlig krigföring fortsätter att vara central, men mer organiserade och konventionella operationer får en större betydelse.³³

Gerillakrigföring finns fortfarande kvar, men spelar inte längre den dominerande rollen. Istället fungerar den som ett komplement till större militära operationer. Den används för att störa fienden, stödja offensiver och försvaga motståndarens kontroll över områden där reguljära styrkor opererar.³⁴

3.2. Operationalisering

För att göra det teoretiska ramverket mätbart mot det empiriska materialet operationaliseras de tre centrala förmågorna till öppna analysfrågor.

3.2.1. Befolkningen i centrum

Befolkningen i centrum är gerillans möjlighet att upprätthålla sin strid genom stöd från civilbefolkningen. Gerillans styrka ligger inte i materiell överlägsenhet eller avancerad utrustning, utan i dess koppling till lokalbefolkningen. Genom denna koppling kan gerillan erhålla underrättelser, skydd och logistiskt stöd, vilket minskar sårbarheten och möjliggör fortsatt verksamhet.

Stödet kan exempelvis bestå av information om motståndarens rörelser, tillgång till gömställen samt möjligheten att verka inom civila miljöer. Vidare kan gerillan etablera politiskt inflytande över lokalbefolkningen för att säkerställa långsiktigt stöd.

Frågan avser besvara hur befolkningens roll påverkade Viet Congs förmåga att bedriva krigföring.

- *Hur bidrog civilbefolkningen till underrättelser, rekrytering och skydd av Viet Cong?*

³³ Ibid., s. 40.

³⁴ Ibid., s. 40.

3.2.2. Indirekt strategi

Indirekt strategi avser gerillans sätt att undvika direkt konfrontation med en militärt överlägsen motståndare och i stället angripa dess svagheter. Strategin bygger på rörlighet, överraskning och selektiva angrepp, där gerillan genomför bakhåll mot patruller eller mindre enheter, attackerar isolerade och svaga mål samt använder hit-and-run-taktik med snabba angrepp följt av reträtt. Vidare innefattar strategin sabotage av infrastruktur såsom vägar, broar och baser. Samtidigt undviks större slag och konventionella strider där motståndaren har fördel.

Frågan avser besvara i vilken utsträckning Viet Cong tillämpade en indirekt strategi i sin krigföring.

- *I vilken omfattning undvek Viet Cong direkt konfrontation med överlägsna styrkor samt använde bakhåll, sabotage och attacker mot svaga mål?*

3.2.3. Långvarigt krig

Långvarigt krig avser gerillans möjlighet att över tid förskjuta styrkeförhållandet till sin fördel genom uthållighet och gradvis upptrappning. Strategin bygger på att inledningsvis undvika avgörande strid i ett defensivt skede, för att därefter successivt öka den operativa förmågan och övergå till mer offensiva handlingar. Genom kontinuerliga angrepp, nedbrytning av motståndarens resurser och bibehållen egen överlevnad kan balansen mellan parterna förändras över tid.

Frågan avser besvara i vilken utsträckning Viet Congs krigföring kan förstås som ett långvarigt krig.

- *Hur förändrades balansen mellan Viet Cong och motståndaren under kriget?*

4. Metod

4.1. Forskningsdesign

För att besvara frågeställningen “Hur kan Viet Congs krigföring i södra Vietnam förklaras genom Mao Zedongs teori om folkkrig?” används en kvalitativ fallstudie. Forskningsdesignen är lämplig eftersom den möjliggör en djupgående analys av komplexa samband inom ett avgränsat fall och en specifik tidsperiod,³⁵ i detta fall Viet Congs agerande i södra Vietnam mellan 1965 och 1968.

Studien utgör en teorikonsumerande enfallsstudie, där teorin används för att fördjupa förståelsen av det empiriska fallet snarare än att prövas i sig.³⁶ Syftet är att förklara Viet Congs krigföring genom att identifiera kausala mekanismer utifrån Mao Zedongs teori om folkkrig. Samtidigt kan resultaten bidra till en diskussion och problematisera teorins förklaringskraft. Eftersom studien fokuserar på ett enskilt fall görs inga anspråk på generalisering. För att möjliggöra analysen har Mao Zedongs teori om folkkrig brutits ned till ett mer avgränsat teoretiskt ramverk, vilket möjliggör en systematisk analys av hur teorins centrala delar tar sig uttryck i praktiken.

Metodologiskt använder studien en kvalitativ analysmetod med ett abduktivt förhållningssätt, vilket innebär ett växelspel mellan teori och empiri och syftar till att skapa djupare insikter om exempelvis organisationer och deras handlingsmönster.³⁷ Studien bygger på en jämförelse mellan teori och empiri för att analysera prioriteringar och handlingsmönster i det undersökta fallet. Eftersom krigföring är ett komplext fenomen krävs en metod som kan fånga denna komplexitet.

Dokumentanalys är särskilt lämplig när det empiriska materialet utgörs av redan existerande källor. Studien utgår från ett positivistiskt perspektiv, där fokus ligger på att identifiera och analysera observerbara händelser, handlingsmönster och återkommande fenomen i det empiriska materialet.³⁸ I denna studie består materialet av historiska dokument relaterade till Vietnamkriget och Viet Cong. Analysen innebär att dessa dokument systematiskt genomgås för

³⁵ Alan Bryman, *Samhällsvetenskapliga metoder*, 4 uppl. (Malmö: Liber, 2022), s. 89-90.

³⁶ Peter Esaiasson m.fl., *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 5 uppl. (Stockholm: Norstedts Juridik, 2017), s. 109.

³⁷ Bryman, *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 426.

³⁸ Johannessen m.fl., *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, ss. 85–87.

att identifiera empiriskt relevanta uppgifter, såsom beskrivningar av taktik, organisation och interaktion med civilbefolkningen.³⁹ Utifrån mitt abduktiva förhållningsätt så sker urvalet av data inte genom att söka efter stöd för teorin, utan genom att identifiera återkommande och empiriskt belagda mönster i materialet. Syftet att analysera faktiska händelser och beteenden, snarare än att tolka texternas språkliga konstruktion. Studien använder både primära och sekundära källor.

För att säkerställa studiens interna validitet är det viktigt att upprätthålla transparens och noggrannhet i både operationalisering och analys.⁴⁰ Eftersom studien bygger på tolkningar av textmaterial behöver dessa stödjas av tydliga och spårbara källor, i syfte att minska risken för subjektiva tolkningar. Den externa validiteten rör i vilken utsträckning resultaten kan generaliseras till andra fall eller kontexter, vilket enligt Bryman är problematiskt för kvalitativa fallstudier.⁴¹ Kvalitativa undersökningar kritiserar ofta för sin begränsade räckvidd, där frågan uppstår hur ett eller ett fåtal fall kan vara representativa för en bredare population.⁴²

En annan återkommande kritik är bristande transparens, då det ibland är svårt att följa hur forskaren har gått tillväga och nått sina slutsatser.⁴³ För att motverka detta eftersträvar denna studie en tydlig redovisning av metod, analysprocess och källhantering, så att läsaren kan följa hur slutsatserna har dragits.

Studien tar även hänsyn till forskningsetiska aspekter, särskilt vad gäller plagiering. Enligt Bryman innebär detta att inte återge andras formuleringar utan korrekt hänvisning samt att inte presentera andras idéer som sina egna.⁴⁴ Detta är särskilt viktigt vid användning av sekundärkällor, där fokus ligger på att använda materialet analytiskt snarare än att återge tidigare forskares tolkningar.

Källmaterialet består huvudsakligen av sekundärkällor skrivna av militärhistoriker inom strategi och konflikter. Urvalet har gjorts med hänsyn till uppsatsens omfattning, och de valda källorna bedöms ge en tillräcklig grund för analysen och möjliggöra väl underbyggda slutsatser.⁴⁵ Samtidigt innebär detta en begränsning, då studien baseras på tolkningar av redan

³⁹ Esaiasson m.fl., *Metodpraktikan*, s. 304.

⁴⁰ *Ibid.*, s 60-61.

⁴¹ Bryman, *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 443.

⁴² *Ibid.*, s. 451.

⁴³ *Ibid.*, s. 452.

⁴⁴ *Ibid.*, s.143-144.

⁴⁵ *Ibid.*, s. 228.

tolkade källor, vilket kan leda till att vissa nyanser går förlorade.⁴⁶ För att stärka det används också primära källor. Vidare innebär valet av en enfallsstudie att resultaten inte är generaliserbara. Presentationen av resultaten central. Studien måste övertyga läsaren om tillförlitligheten i de tolkningar som görs samt tydliggöra deras betydelse och relevans.⁴⁷

4.2. Material

För att analysera Viet Congs strategi och taktik använder studien ett urval av både primära och sekundära källor. Dessa bidrar tillsammans med olika perspektiv och analytiskt djup.

People's War, People's Army av Võ Nguyên Giáp publicerades 1961 och utgör ett direkt vietnamesiskt perspektiv på den strategi som Viet Cong och Nord Vietnam tillämpade under kriget. Giáp var överbefälhavare för de nordvietnamesiska styrkorna och en av de främsta teoretikerna bakom den vietnamesiska krigföringen. Källan används för att komplettera det amerikanska källmaterialet med ett vietnamesiskt perspektiv på folkkrigsteorin i praktiken.

The Viet Cong Soldier från U.S. Marine Corps är en militär underrättelsebaserad rapport som sammanställer observationer av Viet Congs styrkor, svagheter och taktik. Källan baseras på operativa erfarenheter och insamlad information från fältet, vilket gör den till en primärkälla i betydelsen att den speglar samtida amerikanska bedömningar av motståndaren.

Communist Revolutionary Warfare av George K. Tanham är en analytisk studie framtagen inom RAND Corporation, baserad på samtida material, underrättelser och observationer av Viet Congs organisation och strategi. Den utgör en primärkälla då den producerades i direkt anslutning till konflikten och bygger på dåtida analyser av krigföringen.

Communism in Vietnam av Rodger Swearingen och Hammond Rolph är en dokumentstudie som sammanställer och analyserar kommunistisk strategi och organisering i Vietnam. Källan bygger delvis på samtida dokument och material från konflikten, vilket gör den relevant som primärkälla för att förstå hur Viet Congs verksamhet uppfattades och dokumenterades under perioden.

Gemensamt för dessa källor är att de är producerade i nära anslutning till konflikten och bygger på samtida analyser och insamlad information. De utgör därmed primärkällor. Merparten av

⁴⁶ Lise Justesen och Nanna Mik-Meyer, *Kvalitativa metoder: Från vetenskapsteori till praktik*, 2 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2011), s. 105.

⁴⁷ Bryman, *Samhällsvetenskapliga metoder*, s. 439.

primärkällorna speglar ett amerikanskt perspektiv, vilket kompletteras av Giáps vietnamesiska perspektiv. Tillgången till primärkällor från Viet Cong är begränsad, då rörelsen i liten utsträckning producerade egna skriftliga källor under kriget. De primärkällor som finns tillgängliga är därför i huvudsak producerade av amerikanska aktörer, vilket innebär att materialet till stor del speglar motståndarens perspektiv. Detta utgör ett metodologiskt problem i relation till studiens syfte att analysera konflikten ur ett vietnamesiskt perspektiv.

För att hantera denna begränsning används materialet främst för att fastställa faktiska händelseförlopp och empiriska observationer, medan tolkningar och värderingar behandlas med försiktighet. Studiens resultat bör därför förstås i ljuset av dessa källmässiga begränsningar.

För att komplettera primärkällorna används även sekundärkällor, vilka presenteras närmare i avsnittet om tidigare forskning.

Kombinationen av primära och sekundära källor möjliggör en balanserad och nyanserad analys. Primärkällorna ger insikt i hur kriget uppfattades under samtiden. Sekundärkällorna bidrar med efterhandsanalys och teoretisk tolkning. Detta skapar goda förutsättningar för att dra välgrundade slutsatser i relation till studiens teoretiska ramverk.

4.3. Källkritik

Källornas trovärdighet granskas utifrån de källkritiska kriterierna äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.⁴⁸ Studien har ansvar för att vara källkritisk. Enligt Eliasson sprids sensationella uppgifter snabbare än sanningsenliga, vilket understryker vikten av ett kritiskt förhållningssätt.⁴⁹ Källmaterialet delas in i samtida militära källor och senare akademisk forskning.

Ett grundläggande krav enligt Eliasson är att källmaterialet är äkta, det vill säga att det är producerat vid angiven tidpunkt och inte är förfalskat.⁵⁰ De samtida källorna, Tanham, U.S. Marine Corps samt Swearingens och Rolphs publikationer, bedöms ha hög äkthet då de utgör etablerade publikationer från forskningsinstitutioner och statliga organisationer. Även den

⁴⁸ Eliasson m.fl., *Metodpraktikan*, s. 134.

⁴⁹ *Ibid.*, s.134.

⁵⁰ *Ibid.*, s.138.

senare forskningen, såsom Elliott, Kalyvas, Garofano och Wirtz, uppfyller detta krav genom vetenskaplig publicering och spårbart empiriskt material, även om de utgör sekundärkällor.

Samtidigt är de samtida primärkällorna huvudsakligen producerade ur ett amerikanskt perspektiv, vilket innebär en potentiell tendens i hur Viet Congs krigföring beskrivs och tolkas. För att hantera denna problematik används ett källkritiskt förhållningssätt där analysen i första hand utgår från empiriska uppgifter, såsom beskrivningar av händelser, taktik och handlingsmönster, snarare än värderande eller tolkande framställningar. Att Giáps vietnamesiska primärkälla i stor utsträckning bekräftar de amerikanska källornas empiriska uppgifter stärker därtill källmaterialets trovärdighet.

Vidare används triangulering, där uppgifter jämförs mellan flera källor för att identifiera återkommande mönster. På så sätt minskas risken att enskilda källors perspektiv får genomslag i analysen, och fokus kan istället riktas mot mer robusta och empiriskt förankrade slutsatser.

Vidare framhåller Eliasson att primärkällor generellt är mer trovärdiga än sekundärkällor eftersom de bygger på direkt erfarenhet.⁵¹ De samtida källorna bedöms därför ha högre grad av oberoende, medan de senare källorna kan stärka sitt oberoende genom att de bygger på flera olika källor och mer omfattande analyser.

När det gäller samtidighet betonar Eliasson att trovärdigheten minskar ju längre tid som passerar mellan en händelse och dess nedtecknande.⁵² De samtida källorna har därför ett högt samtidighetsvärde då de är producerade i nära anslutning till Vietnamkriget, men kan samtidigt vara begränsade av den kunskap som fanns vid tidpunkten. De senare källorna har lägre samtidighetsvärde men möjliggör en bredare analys genom efterhandskunskap.

Slutligen lyfter Eliasson tendenskriteriet, vilket innebär att källor måste förstås utifrån den kontext och de syften de tillkommit i.⁵³ De militära källorna kan präglas av organisatoriska perspektiv, medan den akademiska forskningen kan påverkas av teoretiska utgångspunkter.

Källornas trovärdighet bedöms som hög. De samtida källorna väger tyngst i analysen på grund av sitt höga samtidighetsvärde och närhet till händelserna, medan de senare akademiska källorna bidrar med bredd och fördjupning. De identifierade begränsningarna, främst kopplade

⁵¹ Ibid., s. 140.

⁵² Ibid., s. 141.

⁵³ Ibid., s. 142.

till sekundärmaterial och tendens, bedöms inte vara så omfattande att de påverkar studiens övergripande slutsatser.

4.4. Forskningsetik

Studien baseras på dokumentanalys av historiskt material och innefattar ingen insamling av personuppgifter, vilket innebär att frågor om samtycke och konfidentialitet inte är aktuella. Däremot behandlar studien en väpnad konflikt, vilket kräver att materialet hanteras med respekt och utan att våld och lidande trivialiseras. Eftersom studien främst bygger på sekundärkällor finns en risk för bias. För att minska denna används flera källor för att belysa samma fenomen. Studien strävar även efter att säkerställa vetenskaplig hederlighet genom korrekt referenshantering och undvikande av plagiering.

5. Analys

Detta kapitel kommer analysera det empiriska materialet utifrån respektive analysfråga kopplat till befolkning i centrum, indirekt strategi samt långvarigt krig.

Kort om fallet

Vietnamkriget var en konflikt där Viet Cong, i samarbete med Nord Vietnam, utmanade Sydvietsnams regering och dess främsta stöd, USA. Viet Cong utgjorde en central aktör genom sin användning av gerillakrigföring, där flexibla och okonventionella metoder ersatte traditionell militär konfrontation. Genom att utnyttja terräng, lokalkännedom och stöd från civilbefolkningen kunde de genomföra operationer som försvårade för en teknologiskt överlägsen motståndare.

Till skillnad från tidigare konflikter där USA mötte reguljära styrkor, stod de i Vietnam inför en motståndare som undvek öppna strider och istället använde bakhåll, sabotage och selektiva attacker. Viet Congs sätt att föra krig gjorde det svårt att identifiera fienden och anpassa effektiva motåtgärder, vilket bidrog till att deras strategi fick genomslag trots materiell underlägsenhet.

År 1965 markerade en viktig vändpunkt då USA kraftigt ökade sitt militära engagemang.⁵⁴ Samtidigt fortsatte Viet Cong att operera enligt sina etablerade metoder och kunde behålla initiativet genom att själva välja tid och plats för strid. Deras förmåga att undvika direkt konfrontation och istället angripa svaga punkter gjorde att de kunde upprätthålla ett långvarigt motstånd.

Ett tydligt exempel på detta var Tet-offensiven 1968, där Viet Cong tillsammans med Nord Vietnam genomförde samordnade attacker mot flera sydvietnamesiska städer. Trots att offensiven innebar stora förluster visade den att Viet Cong hade förmågan att genomföra omfattande operationer och påverka motståndarens politiska vilja.⁵⁵ Detta illustrerar hur deras krigföring inte enbart riktade sig mot militära mål, utan även syftade till att påverka opinion och beslutsfattande.

⁵⁴ John Garofano, "Kremlinology and the Chinese Strategic Debate, 1965–66," *Journal of Strategic Studies* 25, nr. 4 (2002), s. 52.

⁵⁵ William J. Duiker, *The Communist Road to Power in Vietnam*, 2 uppl. (Boulder, CO: Westview Press, 1996), s. 292.

Transparens i data och analys

Denna studie eftersträvar hög transparens genom att tydligt redovisa hur källmaterialet används och jämförs i analysen. Analysen bygger på dokumentstudier av både primär och sekundärkällor, där materialet trianguleras genom att flera källor används för att belysa samma fenomen ur olika perspektiv. Studien omfattar fyra primärkällor och sju sekundärkällor, inklusive tre peer-reviewed artiklar, två akademiska böcker samt övrigt material i form av militära rapporter och dokumentstudier. Kombinationen av samtida källor, doktrin och modern forskning möjliggör en bred och nyanserad analys av Viet Congs krigföring.

Det bör dock noteras att studien inte syftar till att exakt mäta i vilken utsträckning Viet Cong tillämpade strategier såsom befolkningen i centrum, indirekt strategi och långvarigt krig. Istället ligger fokus på att identifiera och analysera återkommande mönster i det empiriska materialet.

5.1. Befolkningen i centrum

- *Hur bidrog civilbefolkningen till underrättelser, rekrytering och skydd av Viet Cong?*

Civilbefolkningens roll utgör en central utgångspunkt för att förstå Viet Congs krigföring. I en kontext där direkt militär konfrontation med en överlägsen motståndare innebar stora risker blev tillgången till lokalt stöd avgörande för att kunna upprätthålla verksamheten över tid.

Viet Congs förmåga att verka effektivt var därför nära kopplad till deras integration i civilbefolkningen, där stöd i form av underrättelser, rekrytering och skydd möjliggjorde fortsatt krigföring trots begränsade resurser.

Bild. Som framgår i bilden ovan använde Viet Cong civil klädsel för att smälta in i lokalbefolkningen, vilket försvårade identifiering för amerikanska styrkor.⁵⁶

Civilbefolkningens centrala roll i Vietnamkriget framträder tydligt genom både Viet Congs beroende av lokalt stöd och USA:s försök att bryta denna koppling. Ett konkret exempel från Andrew F. Krepinevich Jr är U.S. Marine Corps program Combined Action Platoons, CAP, vars syfte var att placera U.S Marine Corps i byar tillsammans med lokala styrkor för att minska Viet Congs inflytande. Programmet byggde på insikten att gerillan var beroende av civilbefolkningen för skydd, underrättelser och försörjning. Detta ledde till att information om amerikanska patruller, truppförflyttningar och kommande operationer kunde förmedlas till Viet Cong i ett tidigt skede. Genom att vara närvarande i byarna strävade enligt Krepinevich amerikanska och sydvietnamesiska styrkor kunna skapa trygghet, vinna befolkningens förtroende och samtidigt begränsa Viet Congs handlingsutrymme.⁵⁷

Trots vissa taktiska framgångar visar CAP att även riktade insatser hade begränsad effekt, då Viet Cong fortsatt kunde utnyttja civilbefolkningen. Detta indikerar att kontroll över

⁵⁶ National Archives, *Vietnam War Photographs*, Viet Cong moving through rice fields, ca. 1960s.

⁵⁷ Krepinevich, *The Army and Vietnam*, s. 66.

befolkningen inte enbart var en taktisk fråga, utan en avgörande strategisk faktor som USA hade svårt att dominera.⁵⁸

Denna problematik förstärktes ytterligare genom införandet av Civil Operations and Revolutionary Development Support, CORDS, år 1967. Programmet syftade till att återta kontrollen över landsbygden och minska Viet Congs inflytande genom en kombination av civila och militära insatser. Trots vissa framgångar indikerar forskningen att insatserna var underfinansierade och implementerades för sent, vilket kraftigt begränsade deras strategiska effekt. Detta innebar också att USA aldrig fullt ut lyckades kontrollera informationsflödet på landsbygden, vilket gjorde att Viet Cong kunde fortsätta erhålla underrättelser från lokalbefolkningen.⁵⁹ Detta visar att även om USA identifierade civilbefolkningen som en strategisk tyngdpunkt, saknade de förmågan att i tid omsätta denna insikt i praktiken, vilket gav Viet Cong ett bestående operativt övertag.

Samtidigt visar studier av Viet Congs organisation att civilbefolkningen inte enbart var en passiv aktör, utan en aktiv och avgörande resurs i krigföringen.⁶⁰ Enligt Swearingen och Rolph var stödet från den urbana eliten i Sydvietnam begränsat, medan landsbygdsbefolkningen, som utgjorde omkring 80 procent av befolkningen, var central för rörelsens överlevnad. Civilbefolkningen bidrog med underrättelser, rekrytering samt logistiskt stöd i form av mat, skydd och transport, vilket möjliggjorde att Viet Cong successivt kunde stärka sin organisatoriska och operativa förmåga.⁶¹ Viet Cong arbetade systematiskt för att etablera kontroll över byar. När statligt inflytande samt opposition hade eliminerats började lokalbefolkningen organisera så kallade ”mutual aid groups” enligt Swearingen and Rolph.⁶²

Dessa grupper utgjorde inte enbart en källa till rekrytering och försörjning, utan kan även sägas ha fungerat även som ett decentraliserat underrättelsenätverk där information om fiendens rörelser snabbt kunde samlas in och spridas. Detta innebar att underrättelseinhämtningen inte var beroende av en central struktur, utan var inbäddad i samhället, vilket gjorde den både flexibel och svår att slå ut. För motståndaren innebar detta att möjligheten att störa Viet Congs underrättelseflöde var starkt begränsad, vilket bidrog till ett bestående underrättelseövertag för

⁵⁸ Ibid., s. 66.

⁵⁹ Ibid., s. 66.

⁶⁰ Ibid., s.71.

⁶¹ Rodger Swearingen and Hammond Rolph, *Communism in Vietnam: A Documentary Study of Theory, Strategy and Operational Practices* (Chicago: American Bar Association, 1967), s. 104-105.

⁶² Ibid., s. 106.

gerillan. Viet Congs förmåga att smälta samman med befolkningen var därför en avgörande faktor i deras framgång.

Den politiska mobiliseringen framstår som mer komplex i Vietnam jämfört med tidigare fall. Mao Zedong och Ho Chi Minh tycks ha haft gynnsammare förutsättningar för rekrytering, då deras konflikter i högre grad präglades av en tydlig nationalistisk mobilisering mot utländska ockupationsmakter. I södra delen av Vietnam var denna dynamik mindre entydig, vilket kan ha försvårat Viet Congs möjligheter att mobilisera befolkningen i samma utsträckning. Samtidigt tyder detta på att den historiska kontexten, som var präglad av tidigare övergrepp från japanska och franska styrkor, att nationalistiska känslor ändå kan ha bidragit till rekrytering och stöd.⁶³

Rekryteringen förstärktes även genom ideologiska och sociala mekanismer. Kriget framställdes som ett befrielsekrig från Viet Congs sida, där deltagande blev ett uttryck för revolutionär lojalitet. Att låta en familjemedlem ansluta sig till gerillan sågs som ett tecken på hängivenhet. När en person gick med ökade sannolikheten att fler familjemedlemmar följde efter menar Swearingen and Rolph. Detta bidrog till en självförstärkande rekryteringsbas som var svår att bryta.⁶⁴

Vidare visade Viet Cong en tydlig förmåga att anpassa sin strategi till Vietnams sociala och etniska komplexitet. Särskilt i södra Vietnam fanns en betydande mångfald av etniska grupper med olika språk och kulturella uttryck. För att vinna deras stöd använde Viet Cong propaganda som betonade inkludering och accepterade olika etniska minoriteter inom sin rörelse. Även om denna policy i praktiken hade varierande genomslag, var den betydelsefull för att skapa legitimitet och vinna stöd från grupper som annars kunde ha stått utanför konflikten.⁶⁵

Utöver frivilligt stöd använde Viet Cong även tvångsmedel för att säkra resurser. Organisationen skickade exempelvis ut krav på ekonomiskt stöd till lokala entreprenörer och tvingade dem att betala skatt. Detta visar att relationen mellan Viet Cong och civilbefolkningen inte enbart byggde på ideologisk övertygelse, utan även på kontroll. Enligt Rodger Swearingen och Hammond Rolph förekom tvångsåtgärder där civilbefolkningen pressades att bidra med resurser och information.

⁶³ Ibid., s. 108.

⁶⁴ Ibid., s. 106.

⁶⁵ Ibid., s. 115.

Detta kan tolkas som att underrättelseinhämtningen i viss utsträckning blev mer systematisk, då tillgången till information inte enbart baserades på frivilligt stöd.⁶⁶

Detta bekräftas delvis av Giáp, som betonar att befolkningens stöd var en medveten och central del av den vietnamesiska strategin snarare än enbart ett resultat av tvång. Giáp beskriver hur den politiska mobiliseringen av befolkningen sågs som en förutsättning för militär framgång,⁶⁷ vilket stämmer med Mao Zedongs teori men nyanserar bilden av relationen mellan gerilla och civilbefolkning.

Denna del av analysen indikerar att kontrollen över civilbefolkningen framstår som central för båda parter. Viet Congs förmåga att mobilisera, kontrollera och utnyttja befolkningen gav dem tillgång till underrättelser, skydd och resurser som var nödvändiga för deras krigföring. Samtidigt visar USA:s försök att bryta denna koppling att de hade en grundläggande förståelse för befolkningens betydelse. Trots detta genomfördes insatserna för sent och med otillräckliga resurser, vilket innebar att de inte lyckades neutralisera Viet Congs beroende av civilbefolkningen.

Detta överensstämmer tydligt med Mao Zedongs teori om folkkrig, där civilbefolkningen utgör grunden för gerillans överlevnad och handlingsfrihet. Viet Congs beroende av lokalbefolkningen för underrättelser, rekrytering och skydd kan därmed förstås som en praktisk tillämpning av dessa principer. Samtidigt visar fallet Vietnam att denna teori inte enbart bygger på frivilligt stöd, utan även på kontroll och tvång, vilket nyanserar bilden av relationen mellan gerilla och befolkning.

⁶⁶ Ibid., s. 116.

⁶⁷ Võ Nguyên Giáp, *People's War, People's Army* (New York: Frederick A. Praeger, 1962), s. 38–40.

5.2. Indirekt strategi

- *I vilken omfattning undvek Viet Cong direkt konfrontation med överlägsna styrkor samt använde bakhåll, sabotage och attacker mot svaga mål?*

Viet Congs krigföring följer tydligt principerna för indirekt strategi, där framgång inte uppnås genom avgörande slag, utan genom att successivt underminera motståndarens styrka och handlingsfrihet över tid.⁶⁸

Grunden för detta låg i deras organisation. Längst ner i hierarkin fanns gerillastyrkorna, uppdelade i vad amerikanska militären kallade för *Village Guerrillas* och *Combat Guerrillas*. *Village Guerrillas* bestod ofta av äldre män med begränsad träning och utrustning, vars uppgifter främst rörde logistik, underrättelser och lokalt försvar.⁶⁹ *Combat Guerrillas* utgjordes av yngre och bättre tränade soldater som genomförde mindre offensiva operationer och stödde reguljära enheter.⁷⁰ Tillsammans skapade dessa nivåer en struktur som möjliggjorde ständig aktivitet mot fienden utan att samla stora styrkor, vilket minskade risken att slås ut i direkt konfrontation.

Enligt Tanham genomförde Viet Cong återkommande attacker mot logistik, transporter och mindre utposter.⁷¹ Detta innebar att även begränsade insatser kunde få stora konsekvenser för fiendens försörjning och tempo. I relation till frågeställningen visar detta att Viet Cong systematiskt riktade sina angrepp mot svaga mål, snarare än att möta fiendens huvudstyrkor i direkt konfrontation. Effekten blev oproportionerligt stor i förhållande till insatsen, vilket visar hur Viet Cong kunde skapa operativ påverkan utan att möta fiendens huvudstyrkor.

Samtidigt utvecklade Viet Cong en förmåga att styra stridens förlopp. Genom vilseledning och små enheter kunde de locka in fienden i förberedda områden med minor och fällor.⁷² Strid uppstod därmed endast när förutsättningarna var gynnsamma, vilket innebar att även offensiva handlingar genomfördes utan att övergå i öppen konfrontation.

Detta förstärks av Viet Congs doktrin, där offensiven betonades som central. Soldaten tränades att aktivt söka fiendens svagheter och angripa dessa, även mot en materiellt överlägsen

⁶⁸ U.S. Marine Corps, *The Viet Cong Soldier*, s. 122.

⁶⁹ George K. Tanham, *Communist Revolutionary Warfare: From the Vietminh to the Vietcong* (Santa Monica, CA: RAND Corporation, 1967), s. 138.

⁷⁰ *Ibid.*, s. 139.

⁷¹ *Ibid.*, s. 153.

⁷² *Ibid.*, s. 154.

motståndare.⁷³ Anfallet sågs som den avgörande stridsformen, särskilt genom nattliga operationer som utnyttjade överraskning och minskade fiendens teknologiska fördelar.⁷⁴ Enligt U.S. Marine Corps var bakhåll en central taktik, inte bara för att slå mot fienden utan även för att säkra resurser och fångar, baserat på underrättelser från lokalbefolkningen.⁷⁵ Även raider genomfördes som snabba, överraskande angrepp mot begränsade mål.

Detta indikerar att Viet Congs offensiv inte innebar att de bara sökte avgörande slag, utan att de genom aggressiva men selektiva angrepp skapade lokal överlägsenhet. Även vid mer samordnade attacker byggde operationerna på underrättelser, planering och överraskning snarare än eldkraft.⁷⁶ Om ett anfall misslyckades avbröts det snabbt och förbanden drog sig tillbaka,⁷⁷ vilket understryker att bevarandet av stridskraft var viktigare än territoriella vinster.

Den indirekta strategin förstärktes ytterligare genom psykologisk och informationsbaserad krigföring. Viet Cong kombinerade militära angrepp med politisk mobilisering och påverkansoperationer, vilket gjorde att deras verksamhet sträckte sig bortom slagfältet. De kan därför förstås som en upprorsrörelse som inte enbart använde våld, utan även systematiskt arbetade för att stärka sitt stöd och underminera motståndarens legitimitet.⁷⁸ Detta bidrog till att deras attacker mot svaga mål fick en större strategisk effekt.

Valet av tid och anpassning till fiendens styrkor var också avgörande. Viet Cong genomförde ofta operationer nattetid eller under förhållanden som begränsade amerikanskt flyg och helikoptrar.⁷⁹ De utvecklade även motåtgärder, såsom att minera sannolika landningszoner,⁸⁰ vilket visar hur de systematiskt riktade sig mot fiendens sårbarheter istället för dess styrkor.

Trots USA:s teknologiska överlägsenhet hade de stora svårigheter att lokalisera och bekämpa Viet Cong. Organisationens integration i civilbefolkningen försvårade underrättelseinhämtning och gjorde det svårt att identifiera fienden.⁸¹ Detta innebar att Viet Cong kunde fortsätta sin krigföring utan att tvingas in i avgörande strider.

⁷³ U.S. Marine Corps, *The Viet Cong Soldier: His Strengths, Weaknesses and Vulnerabilities* (Washington, DC: Department of the Navy, 1966), s. 122.

⁷⁴ *Ibid.*, s. 123.

⁷⁵ *Ibid.*, s. 124.

⁷⁶ Tanham, *Communist Revolutionary Warfare*, s. 160.

⁷⁷ *Ibid.*, s. 161.

⁷⁸ Stathis N. Kalyvas and Matthew Adam Kocher, 'Beset by Fear: How Viet Cong Members Successfully Overcame Disengagement Barriers', *American Political Science Review*, 101:4 (2007), s. 134.

⁷⁹ U.S. Marine Corps, *The Viet Cong Soldier*, s. 124.

⁸⁰ Tanham, *Communist Revolutionary Warfare*, s. 181-182.

⁸¹ David Robarge, 'The CIA's Mole in the Viet Cong: Learning from a Rare Success', *Studies in Intelligence*, 61:4 (2017), s. 965.

Viet Cong undvek i hög utsträckning direkt konfrontation med överlägsna styrkor. Genom att kombinera en decentraliserad organisation med en offensiv doktrin riktad mot svaga mål, samt genom bakhåll, sabotage och noggrant val av tid och plats, kunde de skapa lokal överlägsenhet utan att riskera sin överlevnad. Den indirekta strategin var därmed inte bara ett val, utan en förutsättning för deras långvariga motstånd.

5.3. Långvarigt krig

- *Hur förändrades balansen mellan Viet Cong och motståndaren under kriget?*

Enligt Mao Zedong utvecklas ett folkkrig i tre faser: en strategisk defensiv, en period av jämvikt och en strategisk offensiv.⁸² Detta ramverk kan användas för att förklara utvecklingen i Vietnamkriget.

Under den första fasen befann sig Viet Cong i en strategisk defensiv position. De var militärt underlägsna och undvek därför direkt konfrontation, samtidigt som de byggde upp stöd bland civilbefolkningen och stärkte sin organisation. National Libération Front (NLF) tillika Viet Cong etablerades 1960 och utvecklades snabbt under början av 1960-talet. Enligt Tanham var Viet Cong vid denna tid framgångsrika och hade potential att hota Saigonregimen innan USA:s större militära intervention.⁸³ Detta visar att Viet Cong i ett tidigt skede kunde skapa ett gynnsamt läge genom att kombinera politisk mobilisering och begränsad militär aktivitet, snarare än att söka avgörande strider. Detta bidrog också till att Viet Cong hade ett operativt initiativ, trots militär underlägsenhet, då de kunde styra när och var strid uppstod. Detta innebar att Viet Cong kunde bevara sin stridskraft och undvika avgörande nederlag, vilket möjliggjorde fortsatt krigföring trots militär underlägsenhet.

Den andra fasen präglades av en relativ jämvikt mellan parterna. Detta blev tydligt i samband med USA:s eskalering 1965. Under sommaren ökade den amerikanska truppenärvaron kraftigt. Detta förändrade styrkeförhållandet till USA:s fördel. Samtidigt inleddes ett omfattande luft och markkrig. Det markerade en tydlig förändring i konfliktens karaktär.⁸⁴

Enligt John Garofano kan denna eskalering delvis förklaras av en intellektuell rigiditet inom den amerikanska ledningen. Detta gällde särskilt under Johnsonadministrationen. I denna

⁸² Mao Zedong, *On Protracted War* (Beijing: Foreign Languages Press, 1967), s. 34.

⁸³ Tanham, *Communist Revolutionary Warfare*, s. 146.

⁸⁴ Garofano, "Kremlinology and the Chinese Strategic Debate," s. 143.

tolkning hade Kennedy sannolikt inte genomfört samma upptrappning 1965.⁸⁵ Samtidigt visar George K. Tanham att Viet Cong fram till denna punkt kunde behålla initiativet. Detta berodde på deras rörlighet och förmåga att välja tid och plats för strid.⁸⁶ Detta innebar att USA:s militära överlägsenhet inte fullt ut kunde omsättas i strategisk kontroll, eftersom Viet Cong fortsatt kunde undvika avgörande strider och därmed upprätthålla sitt motstånd över tid.

När USA intensifierade sin militära närvaro tvingades Viet Cong i större utsträckning anpassa sig till en mer defensiv roll. Enligt Tanham var gerillan ovana vid att försvara territorium, men behövde från 1965 skydda viktiga byar och installationer.⁸⁷ Samtidigt utvecklade de metoder för att kompensera för detta, exempelvis genom omfattande tunnelsystem som möjliggjorde skydd, logistik och rörlighet.⁸⁸ Dessa system gjorde det svårt för amerikanska styrkor att lokalisera och slå ut Viet Cong, vilket bidrog till att upprätthålla en form av operativ balans trots USA:s överlägsenhet. Detta möjliggjorde att Viet Cong kunde överleva trots ökat militärt tryck, vilket bidrog till att upprätthålla balansen i konflikten över tid.

Vidare visar Tanham att amerikanska operationer hade en betydande påverkan på Viet Congs militära och politiska struktur.⁸⁹ Detta indikerar att balansen under denna period inte var statisk, utan snarare präglades av en gradvis förskjutning där USA ökade sitt tryck, samtidigt som Viet Cong anpassade sin strategi för att överleva. Detta innebar också att balansen försköts till USA:s fördel i materiella och militära termer, men utan att de uppnådde strategisk kontroll över konflikten

Den tredje fasen kan kopplas till Tet-offensiven 1968, där Viet Cong och Nordvietnam genomförde samordnade attacker i stor skala. Enligt källor deltog omkring 80 000 kommunistiska soldater, och offensivens omfattning kom som en överraskning för USA.⁹⁰ Även om offensiven militärt sett inte uppnådde sina mål, visar materialet att striderna främst var framgångsrika på landsbygden snarare än i städerna.⁹¹

Giáp framhåller även att kriget medvetet planerades som en långvarig process, där uthållighet och gradvis uppbyggnad av styrka var centrala principer.⁹² Detta ligger i linje med Mao

⁸⁵ Garofano, "Kremlinology and the Chinese Strategic Debate," s. 145.

⁸⁶ Ibid., s. 152.

⁸⁷ Ibid., s. 167.

⁸⁸ Ibid., s. 169.

⁸⁹ Ibid., s. 176.

⁹⁰ Duiker, *The Communist Road to Power in Vietnam*, s. 292.

⁹¹ Ibid., s. 295.

⁹² Giáp, *People's War, People's Army*, s. 35–45.

Zedongs tre faser och stärker analysen med ett vietnamesiskt perspektiv. Samtidigt bör detta tolkas med viss försiktighet, då framställningen är normativ och speglar hur strategin avsågs att fungera.

Trots de begränsade militära resultaten fick offensiven en betydande strategisk effekt. Den visade att Viet Cong fortfarande hade kapacitet att genomföra omfattande operationer, vilket ledde till att Viet Cong, trots taktiska förluster, kunde uppnå strategiska effekter genom att påverka den amerikanska opinionen och den politiska viljan att fortsätta kriget. Flera källor pekar på att opinionen i USA förändrades kraftigt efter Tet, och att president Johnson samma år avstod från att ställa upp för omval.⁹³ Detta visar att balansen i kriget inte enbart avgjordes på slagfältet, utan även psykologiska faktorer. Viet Cong kunde, trots militära förluster, uppnå strategiska framgångar genom att påverka motståndarens beslutsfattande.

Detta innebar en förskjutning i balansen mellan Viet Cong och motståndaren från en initial fas där Viet Cong hade initiativet, till en period av relativ jämvikt efter USA:s eskalering, och slutligen till en situation där Viet Cong genom Tet-offensiven kunde påverka krigets strategiska riktning. Detta kan förklara hur ett långvarigt krig möjliggör för en svagare aktör att vinna genom att gradvis underminera motståndarens uthållighet, i linje med Mao Zedongs teori.

6. Slutsatser

Studien har haft som syfte att undersöka hur Viet Congs krigföring i södra Vietnam kan förstås genom Mao Zedongs teori om folkkrig. Resultatet visar att teorin i stor utsträckning har hög förklaringskraft, men att den samtidigt behöver nyanseras utifrån den specifika kontexten i Vietnamkriget.

Studien visar att Viet Congs krigföring mellan 1965 och 1968 i hög grad kan förstås genom folkkrigsteorin. Genom att använda Mao Zedongs teori blir det tydligt att Viet Congs krigföring överensstämmer med principerna om befolkningen i centrum, indirekt strategi och långvarigt krig.

Befolkningen i centrum framträder som en avgörande faktor och stämmer tydligt med teorin. Civilbefolkningen var en central resurs genom att bidra till rekrytering, skydd och underrättelser. Genom sociala nätverk och familjekopplingar kunde Viet Cong få information

⁹³ Duiker, *The Communist Road to Power in Vietnam*, s. 296; James J. Wirtz, "Revisiting CIA and Military Expectations of the Tet Offensive," *Journal of Strategic Studies* 13, nr. 1 (1990), s. 119.

och samtidigt smälta in i befolkningen, vilket ökade deras överlevnadsförmåga trots militär underlägsenhet. Samtidigt visar empirin att detta stöd inte enbart var frivilligt, utan även byggde på tvång och kontroll, exempelvis genom beskattning och hot. Det innebär att teorin både bekräftas och nyanseras, eftersom relationen mellan gerilla och befolkning är mer komplex än vad teorin säger.

Den indirekta strategin och gerillakrigföringen visar en tydlig överensstämmelse med teorin. Viet Cong undvek i stor utsträckning direkt konfrontation med en starkare motståndare och riktade istället sina angrepp mot svaga mål genom bakhåll, sabotage och snabba attacker. Genom att anpassa sig till terräng, använda minor och genomföra operationer nattetid kunde de skapa lokal överlägsenhet trots begränsade resurser. Den indirekta strategin framstår därför inte bara som ett val utan som en nödvändighet. Denna del är i stort sett linje med Mao Zedongs teori.

Det långvariga kriget är däremot mer nyanserat. Mao Zedongs tre faser, defensiv, jämvikt och offensiv, kan till viss del användas för att förstå utvecklingen i Vietnam under perioden 1965 till 1968. Samtidigt visar analysen att dessa faser inte är tydligt avgränsade utan överlappar och inte följer en helt linjär utveckling. Det framgår också att krigets utveckling inte enbart avgjordes av militära framsteg. Tetoffensiven visar exempelvis att politiska och psykologiska effekter, särskilt genom påverkan på den amerikanska opinionen och viljan att fortsätta kriget, kunde få stor betydelse trots begränsade militära framgångar. Detta innebar att utvecklingen i kriget kunde påverkas till Viet Congs fördel utan att de uppnådde motsvarande militära resultat. Det visar att teorin fångar viktiga mönster, men att verkligheten är mer komplex.

Resultaten kan också kopplas till de teorier som presenterades i tidigare forskning. Mack menar att stormakter förlorar krig när den politiska viljan att fortsätta kriget bryts. Detta stämmer med hur Tet-offensiven påverkade den amerikanska opinionen. Däremot visar analysen att denna effekt inte var slumpmässig, utan ett medvetet resultat av Viet Congs strategi. Arreguín-Toft betonar att svaga aktörer vinner när de använder indirekt strategi mot en stark motståndares direkta strategi, vilket också stämmer med Viet Congs krigföring. Folkkrigsteorin tillför dock något som dessa teorier missar, nämligen att mobiliseringen av civilbefolkningen inte bara var ett verktyg utan en central del av hela strategin. Detta tyder på att begreppet asymmetrisk krigföring inte fullt ut fångar varför Viet Cong lyckades.

Mao Zedongs teori om folkkrig har hög förklaringskraft i detta fall. Till skillnad från asymmetrisk krigföring, som främst beskriver att en svagare aktör använder okonventionella metoder, förklarar folkkrigsteorin varför och hur en sådan strategi kan fungera i praktiken. Begreppet asymmetrisk krigföring fångar att Viet Cong var militärt underlägsen och använde gerilla, men säger lite om den politiska logiken bakom strategin. Folkkrigsteorin visar istället att civilbefolkningens roll, den indirekta strategin och det långvariga kriget hänger ihop och tillsammans utgör ett sammanhängande strategiskt tänkande. Det är denna helhet som gör teorin mer användbar för att förstå Viet Congs krigföring än begreppet asymmetrisk krigföring.

En möjlig förklaring är att teorin är utvecklad i en kontext som på vissa sätt liknar Vietnam, både geografiskt och ideologiskt. Samtidigt behöver teorin anpassas till den specifika situationen och kan inte fullt ut förklara alla delar av Viet Congs krigföring. Studien visar därför att folkkrigsteorin är ett användbart verktyg för att förstå centrala delar av Viet Congs sätt att föra krig, men att den inte ger en fullständig förklaring av krigets komplexitet.

6.1. Diskussion

Analysen av Viet Congs krigföring utifrån Mao Zedongs teori om folkkrig visar att teorin i stor utsträckning hjälper till att förklara centrala delar av den vietnamesiska strategin, särskilt befolkningens roll, användningen av gerillakrigföring och det långvariga kriget. Samtidigt visar resultaten att teorin inte fullt ut fångar hela konfliktens komplexitet, eftersom Vietnamkriget också påverkades av faktorer som inte helt kan förklaras med hjälp av teorin.

Ett viktigt bidrag är att studien visar att förklaringar som enbart utgår från asymmetrisk krigföring riskerar att bli förenklade. Genom att istället använda ett maoistiskt ramverk blir samspelet mellan militär strategi, politisk mobilisering och civilbefolkningens roll tydligare. Detta tyder på att Viet Congs krigföring inte bara var en anpassning till militär underlägsenhet, utan också byggde på politiska och sociala faktorer.

Till skillnad från viss tidigare forskning, som i större utsträckning utgår från ett amerikanskt perspektiv, eftersträvar denna studie att analysera konflikten ur ett vietnamesiskt perspektiv. Trots begränsningar i källmaterialet innebär detta en viss förskjutning i hur konflikten kan förstås.

Samtidigt väcker resultaten frågor om teorins begränsningar. Att flera delar av Mao Zedongs teori stämmer med fallet kan bero på att teorin har hög förklaringskraft, men också på att den är relativt bred och därmed passar in på många typer av gerillakrig. Det finns därför en risk att teorin bekräftas genom hur analysen är uppbyggd, snarare än att den prövas helt oberoende.

Resultaten kan också ha påverkats av studiens metodval. Eftersom studien är en teorikonsumerande fallstudie har analysen utgått från ett specifikt teoretiskt perspektiv, vilket kan ha gjort att vissa mönster blivit mer framträdande. Dessutom bygger delar av materialet på amerikanska källor, vilket kan påverka hur Viet Congs krigföring beskrivs. Även avgränsningen till perioden 1965 till 1968 innebär att andra delar av kriget inte tas med.

Det amerikanska perspektivet i källmaterialet påverkar sannolikt inte bara analysen av befolkningens roll, utan även de övriga komponenterna. Beskrivningen av den indirekta strategin bygger exempelvis på vad amerikanska militära aktörer observerade, snarare än på Viet Congs egna intentioner och doktrindokument. På samma sätt återspeglar analysen av det långvariga kriget i huvudsak hur amerikanerna uppfattade förskjutningen i styrkebalansen, snarare än hur Viet Cong själva förstod sin egen strategiska utveckling. Giáps skrifter bidrar delvis till att balansera detta, men utgör endast ett perspektiv och löser inte källproblemet fullt ut.

Resultaten har även betydelse för yrkesutövningen som officer. Studien visar att krigföring inte bara handlar om militär styrka, utan också om kontroll över befolkning, information och legitimitet. Den visar också att teknologisk överlägsenhet inte alltid leder till framgång, särskilt i konflikter där motståndaren använder indirekta och långsiktiga strategier.

Studien visar att Mao Zedongs teori om folkkrig är ett användbart verktyg, men att den inte räcker för att fullt ut förklara krigets komplexitet. Det finns därför ett behov av att kombinera flera perspektiv för att få en mer heltäckande förståelse.

6.2. Vidare forskning

Denna studie kan utgöra en grund för att undersöka hur Mao Zedongs teori om folkkrig, samt dess centrala delar befolkningen i centrum, indirekt strategi och långvarigt krig, kan tillämpas i både moderna och historiska konflikter. Studien visar också att det i vissa fall kan vara mer lämpligt att använda icke eurocentriska teorier för att analysera icke västerländska konflikter.

Ett sätt att forska vidare är att jämföra Viet Cong med liknande fall. Exempelvis skulle en jämförelse med talibanerna i Afghanistan eller insurgency i Irak efter 2003 kunna visa om Mao Zedongs teori endast passar Viet Cong, eller om den har en mer generell förklaringskraft.

Ett annat förslag är att genomföra en kvantitativ studie, där exempelvis attacker, stöd från befolkningen och kontroll över territorium mäts över tid. Det finns omfattande material om Vietnamkriget, vilket gör det möjligt att analysera dessa faktorer mer systematiskt.

För att hantera en av studiens begränsningar kan vidare forskning även fokusera på att använda fler primärkällor från ett vietnamesiskt perspektiv. Detta kan exempelvis innebära att studera originaldokument, intervjuer eller memoarer från personer som deltog i konflikten.

Konkret exempel på sådant material är NLF-dokument som delvis finns tillgängliga i franska arkiv från kolonialperioden. En studie baserad på sådant material skulle kunna ge en mer nyanserad bild av hur Viet Cong själva förstod och tillämpade folkkrigsteorin.

Slutligen är en central fråga för vidare forskning i vilken utsträckning lärdomar från Vietnamkriget kan tillämpas i dagens konflikter. Detta är särskilt relevant i relation till moderna former av upprorskrig och hybridkrigföring.

7. Källförteckning

- Ang Cheng Guan, THE VIETNAM WAR FROM THE OTHER SIDE: THE VIETNAMESE COMMUNISTS' PERSPECTIVE (London: RoutledgeCurzon, 2002).
- Arreguín-Toft, Ivan, 'How the Weak Win Wars: A Theory of Asymmetric Conflict', INTERNATIONAL SECURITY, 26:1 (2001), s. 93–128.
- Brigham, Robert K., 'The National Liberation Front and the Origins of the Vietnam War', JOURNAL OF COLD WAR STUDIES, 5:4 (2003).
- Bryman, Alan, SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA METODER, 4 uppl. (Malmö: Liber, 2022).
- Duiker, William J., THE COMMUNIST ROAD TO POWER IN VIETNAM, 2 uppl. (Boulder, CO: Westview Press, 1996).
- Echevarria II, Antulio J., FOURTH-GENERATION WAR AND OTHER MYTHS (Carlisle, PA: Strategic Studies Institute, 2005).
- Elliott, David W. P., THE VIETNAMESE WAR: REVOLUTION AND SOCIAL CHANGE IN THE MEKONG DELTA, 1930–1975 (Armonk, NY: M.E. Sharpe, 2003).
- Encyclopaedia Britannica, 'Viet Cong', tillgänglig på: <https://www.britannica.com/topic/Viet-Cong>
- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann Towns och Lena Wängnerud, METODPRAKTIKAN: KONSTEN ATT STUDERA SAMHÄLLE, INDIVID OCH MARKNAD, 5 uppl. (Stockholm: Wolters Kluwer, 2017).
- Fournier, Ismaël, 'Hybrid Warfare in Vietnam: The U.S. and South Vietnamese Success Against the Viet Cong Insurgency', MARINE CORPS HISTORY, 7:1 (2021), s. 64–83.
- Garofano, John, 'Tragedy or Choice in Vietnam? Learning to Think Outside the Archival Box', INTERNATIONAL SECURITY, 26:4 (2002).
- Giáp, Võ Nguyên, *People's War, People's Army* (New York: Frederick A. Praeger, 1962).
- Goscha, Christopher, 'A Total War of Decolonization? Social Mobilization in Communist Vietnam', JOURNAL OF VIETNAMESE STUDIES, 9:3 (2014), s. 146–147.
- Johannessen, Asbjørn, Per Arne Tufte och Line Christoffersen, INTRODUKTION TILL SAMHÄLLSVETENSKAPLIG METOD (Stockholm: Liber, 2020).
- Justesen, Lise och Nanna Mik-Meyer, KVALITATIVA METODER: FRÅN VETENSKAPSTEORI TILL PRAKTIK, 2 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2011).
- Kalyvas, Stathis N., 'The Ontology of "Political Violence": Action and Identity in Civil Wars', PERSPECTIVES ON POLITICS, 1:3 (2003), s. 475–494.

Kalyvas, Stathis N. och Matthew Adam Kocher, 'Beset by Fear: How Viet Cong Members Successfully Overcame Disengagement Barriers', *AMERICAN POLITICAL SCIENCE REVIEW*, 101:4 (2007).

Krepinevich Jr., Andrew F., *THE ARMY AND VIETNAM* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1986).

Mack, Andrew, 'Why Big Nations Lose Small Wars: The Politics of Asymmetric Conflict', *WORLD POLITICS*, 27:2 (1975), s. 175–200.

Mao Zedong, *ON PROTRACTED WAR* (Beijing: Foreign Languages Press, 1967).

Mao, Tse-tung, *ON GUERRILLA WARFARE*, trans. Samuel B. Griffith (Newburyport: Dover Publications, 2012).

National Archives, *VIETNAM WAR PHOTOGRAPHS: VIET CONG MOVING THROUGH RICE FIELDS*, ca. 1960-tal.

Rubbi, Lautaro N., Victoria Magañini, Lucas Álvarez Nascimento och Dana Sager, 'Asymmetric Warfare: Exploratory Study on the Non-Conventional Military Developments of the People's Republic of China in the Period 2012–2018', *REVISTA SAAP*, 14:1 (2020), s. 71–80.

Swearingen, Rodger och Hammond Rolph, *COMMUNISM IN VIETNAM: A DOCUMENTARY STUDY OF THEORY, STRATEGY AND OPERATIONAL PRACTICES* (Chicago: American Bar Association, 1967).

Tanham, George K., *COMMUNIST REVOLUTIONARY WARFARE: FROM THE VIETMINH TO THE VIETCONG* (Santa Monica, CA: RAND Corporation, 1967).

U.S. Marine Corps, *THE VIET CONG SOLDIER: HIS STRENGTHS, WEAKNESSES AND VULNERABILITIES* (Washington, DC: Department of the Navy, 1966).

Wirtz, James J., 'Revisiting CIA and Military Expectations of the Tet Offensive', *JOURNAL OF STRATEGIC STUDIES*, 13:1 (1990), s. 119.